

DOMINICA PASCHÆ IN RESURRECTIONE DOMINI

Litteræ Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum 2018

OTVORIŠE IM SE OČI I PREPOZNAŠE GA!

Lk 24, 31

Predraga braćo,

neka nazočnost uskrsloga Isusa bude sa svima vama!

Ove godine naš Red će slaviti Plenarno vijeće u Nairobiju, stavljajući u središte promišljanja temu “Slušanje kao uvjet mogućnosti da se kreativno interpretira ono što Gospodin govori u svojoj riječi, u svakidašnjim događajima i u životu svakoga brata”. Pomislio sam da ovo ukrasno pismo treba biti u skladu s tim argumentom, crpeći iz neiscrpivog izvora Riječi neke paradigmatične biblijske tekstove koji bi nam mogli pomoći da bolje shvatimo otajstvo uskrsnuća Kristova i osobito učinak koji ima događaj takvoga dometa u životu svakoga vjernika.

Korizma nam je pružila vrlo važne ključeve tumačenja u našem hodu prema Uskrsu. Svake nedjelje smo slušali neke odlomke koji nam pokazuju Božje zalaganje u pružanju dara spasenja narodu koga samo Pismo ocrtava kao tvrdoglav narod. Na drugu nedjelju korizme, liturgija nam je na poseban način pružila novozavjetni tekst preobraženja Gospodinova koji, bez sumnje, želi biti predigra sjaja slave koju će Sin živjeti i učiniti da je žive svi oni koji u njega vjeruju. To stanje slave ipak neće biti moguće ako se prije ne suočimo s jednom od najpodmuklijih i najbolniji kušnji: sa smrću. Najprije usmjeravam pogled na ovaj odlomak jer se u njemu jasno ističe situacija složenosti, zbunjenosti i štoviše ošamućenosti sa strane trojice učenika koje je Isus sa sobom uzeo. Najprije Petar, želi neko stanje blagostanja koje se protivi rečenici koju je Isus prije toga izrekao: *Tko, naime, hoće sačuvati svoj život, izgubit će ga,*

a tko izgubi život svoj radi mene i poradi Radosne vijesti, spasit će ga” (Mk 8, 35).

Izvješće evanđeliste Marka naglašava obeshrabrenost i zbunjenost koju su učenici iskusili nakon što su primili najveštaj muke i smrti Isusove. Takva se smetenost približava onoj koju su iskusili učenici na putu u Emaus, koji misle da su razumjeli što se je dogodilo u Jeruzalemu, a njih Isus ocjenjuje kao *ljude bez razumijevanja i spore pameti (usp. Lk 24, 25)*. Scena preobraženja stavlja osobiti naglasak na čin “slušanja”. Kad se Isus pred njima preobrazio glas s neba govori: *“Ovo je Sin moj – Lubljeni! Njega slušajte!” (Mk 9, 7)*. Veoma koristan imeprativ da se ponovno potvrdi ideja da moć smrti i trpljenje križa ne mogu nadvladati učinak mesijanskoga i spasiteljskoga zadatka, nego da takva žrtva postaje pobjedna zastava koja proglašava poraz smrti (usp.. *1 Kor 15, 55*). Slušati bi ovdje značilo izabrati kako je Isus izabrao, prihvatiti od njega predloženi stil, ići za njim (usp. *Mk 8, 34*), putem koji u početku nije slavan ni pun poticaja, ali koji će svaku osobu dovesti do punine života, do istinskoga života u ljubavi, u miru i u zajedništvu sa svima.

Drugi tekst koji bih htio razmatrati, i opet u ključu slušanja, je pouskrsno pripovijedanje susreta Isusa sa dvojicom učenika iz Emausa (usp.. *Lk 24, 13-35*). Očaravajući tekst, pisan velikom vještinom, sastavljen da bude pouka na putu učenika koji se uče prepoznati uskrsloga Gospodina.

Evandeoski tekstovi koji pripovijedaju susrete sa Uskrsnim rijetki su i različiti u

oblicima, u načinima, u stilu, ali se slažu u tome da naglašavaju kako nije bilo lako prepoznati Uskrsloga, čak ni učenicima koji su s Isusom živjeli. Evanđelisti se slažu u činjenici da učenici, kad su susretali uskrsloga Isusa, nisu bili uvjereni tko je jer ga nisu vidjeli kao što su ga gledali prije nekoliko dana u njegovu povijesnom iskustvu, u tijelu njegova čovještva, zbog čega se tvrdi da je uskrsli Isus upravo isti ali je i posve različit.

Evanđelist Luka inzistira da nije dovoljno vidjeti Isusa da bi se vjerovalo u Uskrsloga. Nužno je učiniti inteligentan hod razumijevanja Pisma da bi se stiglo, u pratnji samoga Isusa, do istinskog i stvarnog priznavanja njegove nazočnosti. Drugim riječima, meditacija Pisma i njegova primjena na Isusa daju vjerničkoj zajednici uvjerenje o istinitosti Uskrsnuća.

Uskrsna vjera nije samo plod gledanja očima nego i ponovno promišljanje Pisma promatrajući njegovo ispunjenje u osobi Uskrsloga. Evo zašto samo viđenje nije dostatno: nije ukazanje ono koje uvjerava, nego tumačenje Pisma i hod rasta koji se čini prema zrelosti vjere. I sam Pavao tvrdi u Poslanici Rimljanima: *”Ali kako će zazivati onoga u koga nisu povjerovali? Kako li će vjerovati u onoga za koga nisu čuli? Kako li će čuti bez propovjednika?”* (Rim 10, 14). Luka smješta epizodu u jedno poslijepodne dok sunce zalazi. Učenici idu u Emaus silaznom cestom, njima je povratak kući označen tugom i željom da se vrate u privatni ambijent obilježen promašajem i razočaranjem. Vraćaju se jer su osjetili da su pogriješili, da su profučkali vrijeme u svom životu. Slijedili su jednu osobu, Isusa, nadajući se da će on spasiti Izraela, a naprotiv sve ja završilo tragično. U određenom trenutku pridružuje im se Isus i korača s njima. Dvojica učenika koji su trebali vrlo dobro poznavati Isusa, jer su s njim bili dosta vremena, sada nisu kadri prepoznati ga. Zbog čega?

Nakon ovog fizičkoga približavanja Uskrsloga učenicima, on preuzima inicijativu i pita: *”Kakav je to razgovor što ga među sobom vodite?”* (Lc 24,16). Isus pokazuje odgojiteljski stav i postavlja retoričko pitanje da ih potakne da se izreknu i da se uključe. Ne očituje se odmah

jer prepoznavanje Uskrsloga zahtijeva određeni hod. Parafrazirajući pitanje Isus im govori: što vam je na srcu, koji je vaš interes? Na pitanje koje je postavio Isus slijedi dug odgovor sa strane one dvojice učenika, odgovor pun preuzetnosti i želje da nešto žele poučiti. Praktično to je usmeno prenošenje promašaja koga su upravo u tom trenutku iskusili. Evo zašto ga ne prepoznaju, uvjereni su da znaju više od onoga stranca koga su upravo sreli.

Treba zapaziti jednu posebnost koja se nalazi u činjenici da je evanđelista na scenu postavio dvojicu učenika, ali je spomenuo ime samo jednoga, Kleofu. Tko bi mogao biti drugi? Promatrajući s narativnog gledišta vlastitu narav biblijskih pripovijedanja, pripovjedač ostavlja prostor da bi se i čitatelj osjećao uključen i da bi i on zauzeo mjesto unutar pripovijesti. Drugi učenik sam dakle ja, ti, to je i svaki vjernik koji prima taj navještaj. Bilo bi i drugih posebnosti koje treba naglasiti u tim tekstovima, ali pokušavajući ih promatrati cjelovito htio bih radije postaviti pitanje: Jesmo li mi franjevci ovoga vremena uvjereni da prepoznajemo osobu Uskrsloga koji je i naš suputnik?

Za vrijeme pohodâ, koje sam imao povlasticu činiti u nekim jedinicima našega Reda, mogao sam konstatirati da velika većina braće i sestara znaju svjedočiti uskrsnuće Gospodinovo vlastitim životom. Ipak, također sam konstatirao da na nekim područjima još postoje izvanjske ili čak unutarnje “buke” koje priječe nakanu da se stavi u oslušivanje Gospodina, i priječe da se poduzme hod dubokoga razlučivanja sličnog onomu kojeg su živjela dvojica učenika iz pripovijedanja, nakon što su zajedno s Isusom živjeli uzvišeni euharistijski i spasenjski trenutak.

Po mom uvjerenju, izloženi smo dvostrukom riziku koji uspijevam nazrijevati u izloženim evanđeoskim pripovijedanjima. S jedne strane strah i smetenost kad se trebamo oprijeti protivštinama koje nas nukaju da ostanemo u našoj “zoni komfora”, izbjegavajući izabirati put križa što ga Isus predlaže. To je kao da tražimo da si uštedimo trenutke neudobnosti da bismo iskusili prividno stanje blagostanja koje nas

dovodi do toga da dadnemo prednost našem vlastitom projektu, ostavljajući u drugom planu projekt Božji. S druge strane, možemo usvojiti početni stav dvojice učenika na putu u Emaus, tj. onih koji vjeruju da sve znaju i da poučavaju druge, čak i u pesimizmu i obeshrabrenosti, a da se ne zaustave ni časa da čuju sugovornike. S bolju, svako malo trebam se pojaviti pred stvarnošću braće koja trpe posljedice promašene komunikacije u mjesnim i provincijskim bratstvima. To mi pruža dodatnu potvrdu da osobe "napuhane" samima sobom teško mogu otvoriti prostor da poslušaju glas drugoga, i nisu u stanju da ušutkaju tolike tolike glasove koji istovremeno govore i da dadnu prvenstvo šutnji kao povlaštenom prostoru za slušanje Boga i za čitanje znakova vremena s odvažnošću i mudrošću. Veliki se problem pojavljuje kad stvari ne idu kako je bilo predviđeno. Događa se isto što se dogodilo učenicima iz Emausa: ima razočaranja, promašaja, očajanja, želje da se pusti sve i da se vrati natrag i da se ne želi više znati ni za što. Svjedoci smo kraha osobnoga projekta jer smo vjerovali da smo u središtu svega, sklanjajući Isusa, istinskog i stvarnog autora svakoga projekta.

Događaj uskrsnuća ne može se svesti na kntemplaciju nekog pokojnika koji se vraća u život. Uskrsnuće nadilazi dimenziju fizičnosti (fisicitá) i dovodi nas do iskustva autentičnoga spasenja, sa učincima koje ono izvodi, tako kako se dogodilo učenicima prve generacije. Evanđelist Luka ustrajava na ideji da se Uskrsloga može prepoznati samo korača li se s njim dok nas poučava i tumači nam Pisma, i na osobit

način kad se sjeda za stol s njim da se podijeli lomljeni kruh. *Otvoriše im se oči i prpoznaše ga* kaže tekst da naglasi da su, unatoč njihovu nerazumijevanju, nakon što su koračali zajedno s njim, uspjeli otkriti novu nazočnost Uskrsloga. To je Radosna vijest koju proglašava samo Evanđelje: i mi ćemo biti kadri pobijediti svaku kušnju usredotočenosti na same sebe ili kušnju sumnje ako se buedmo vježbali u slušanju Boga i svoje braće, ako budemo sposobni razumjeti umom i srcem objavljenu riječ koja nam je predana. U svetom Franji nalazimo jasan primjer nekoga tko živi evanđeoski put s braćom i sa siromasima, i koji srcem punim radosti dolazi do prepoznavanja Krista koji je zauvijek preobrazio njegov život.

Završavam ovo pismo riječima koje nam je darovao papa Franjo u korizmenom pismu ove godine: *"U vazmenoj noći još ćemo jednom proslaviti dirljivi obred paljenja uskrsne svijeće. Preuzeto s 'novoga ognja' to će svjetlo malo po malo rastjerivati tamu i prosvjetljivati vjerničku zajednicu okupljenu na bogoslužju: 'Svjetlo slavno uskrsnulog Krista raspršilo tmine pameti i srca' kako bismo svi uzmošli ponovno doživjeti iskustvo učenikâ iz Emausa. Slušajući Gospodinovu riječ i blagujući euharistijski Kruh naše će srce sve više gorjeti u vjeri, nadi i ljubavi". (Poruka Svetog Oca Franje za korizmu 2018.)*

Želim svima vama blagoslovljen i svet Uskrs na putu slušanja i razlučivanja, to jest obnovljenoga života u Kristu.

Rim, 29. ožujka 2018.

Veliki četvrtak

Fr. Michael Anthony Perry, OFM

Fr. Michael Anthony Perry, OFM
Generalni ministar i sluga